

Täysistunto

Tiistai 22.11.2016 klo 14.03—21.48

8. Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi Portugalin kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 246/2016 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

20.42 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen Portugalin kanssa neuvotteleva verosopimus on moraalisesti varsin tärkeä ja kansalaisten oikeudentunnon mukainen.

Jo tähän asti Suomi on voinut verottaa julkisesta palveluksesta saatua eläkettä, mutta jatkossa myös yksityisiä Portugaliin maksettavia eläkkeitä verotetaan siltä osin kuin niitä ei veroteta Portugalissa. Tulevaisuudessa veroa maksetaan siis myös Suomeen, mikäli Portugalin perimä vero on pienempi kuin vastaava vero Suomessa. Portugali on ensisijainen verotusmaa, mutta mahdollisen veroerotuksen saa Suomen verottaja.

Verosopimusten saralla saavutettu edistys on monella tavoin tärkeää. Kaksinkertaisen verotuksen estämistä ja valtion verotulojen kasvua huomattavasti merkittävämpi seikka on verosopimusten kansalaisten ja veronmaksajien yhdenvertaisuudesta kertoma viesti. Tämän osalta tuskin nähdään edes perustuslaillista ongelmaa, kuten edellisessä pykälässä jotkut asiaa katsoivat.

Arvoisa puhemies! Solmittu verosopimus parantaa osaltaan verojärjestelmämme uskottavuutta ja on hyvä ratkaisu oikeudenmukaisuuden näkökulmasta. Valtiontalouden kannalta summat eivät ole suuria, yhteensä muutaman miljoonan euron suuruusluokkaa. Verosopimukset edistävät silti suomalaisten tasa-arvoista kohtelua tuloista ja varallisuudesta riippumatta. Tämä on omiaan parantamaan veronmaksumoraalia näinä taloudellisesti hyvin vaikeina aikoina.

Arvoisa puhemies! Suomi on tällä hallituskaudella jo saattanut voimaan vastaavan verosopimuksen muun muassa Espanjan kanssa. Ranskan kanssa neuvotellaan parhaillaan uudesta sopimuksesta. Toivottavasti myös se näkee piakkoin päivänvalon. Valitettavasti edellinen hallitus ei saanut aikaan näitä verosopimuksia, mutta on hyvä, että viimein tällä hallituskaudella niitä on edistetty ripeästi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2016 vp

Kiitän lopuksi hallitusta nopeasta ja johdonmukaisesta (Puhemies koputtaa) toiminnasta verosopimusten voimaansaattamiseksi.

20.44 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tämä on eittämättä hyvä laki, tätä olemme myös sosialidemokraatteina kiirehtineet, ja tämän edeltäjä oli myös hyvä eli Espanjan kanssa tehty sopimus, ja työtä vielä riittää kaiken kaikkiaan.

Edellisen hallituksen aikana käynnistettiin nämä ja silloin käynnistettiin myös monia merkittäviä toimia kaiken kaikkiaan esimerkiksi veronkierron estämiseksi, veroparatiisien suitsimiseksi ja harmaan talouden torjumiseksi. On mielestäni hyvin tärkeää nähdä, että tätä linjaa täytyy jatkaa. Meillä on ollut pieniä karikkoja, puhemies, siinä, että hallitus on välillä esimerkiksi tähän aihepiiriin kuuluvia harmaan talouden määrärahoja meinannut leikata ja vähän niitä palautellut, ei tosin täysimääräisesti.

Mutta kaiken kaikkiaan mielestäni tämä kokonaisuus liittyen kaikenlaiseen, sanotaanko, aggressiivisen verosuunnittelun mahdollisuuksien kitkemiseen, puhumattakaan sitten ihan puhtaasta veronkierrosta, veroparatiiseista ja näistä asioista, on sinänsä hyvin tarpeellinen. Siinä suhteessa tietenkin tämäkin esitys, mistä nyt puhutaan, on hyvin tärkeä, koska koettiin kovin epäoikeudenmukaisena, että oli tämänkaltaisia tilanteita olemassa, ja tämä on nyt saatu sitten Portugalin osalta tähän malliin, ja se on tietenkin vain ja ainoastaan hyvä ja toivottava asia.

Mutta kuten sanottu, puhemies, tältä pohjalta eteenpäin täytyy mennä, jatkaa tätä työtä sinnikkäästi. Paljon on vireillä näitä asioita maailmalla, ja minä toivoisin, että Suomen hallitus ottaisi hyvin aktiivisen roolin kaiken kaikkiaan näissä. Meillä on valtavia, isoja hankkeita vireillä tähän aihealueeseen ja problematiikkaan liittyen, ja siinä suhteessa aiomme kyllä myös sosialidemokraatteina hyvin vahvasti edistää sitä ja antaa tukea niille esityksille, joilla näitä asioita saadaan eteenpäin, mutta vaatia myös tietynlaista kunnianhimoa ja eteenpäin katsomista määrätietoisella ja kovalla, nopea- ja ripeätahtisella menolla.

20.46 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa herra puhemies! Mielestäni tämä on hyvin perusteltu esitys — hyvä, että tällainen uusi sopimus on tehty. Me olemme kaikki yhdessä toimineet veroparatiiseja vastaan, joissa yritykset voivat piilottaa voittojaan tai verosuunnitella voittojaan johonkin nollaverokantaan tai lähelle sitä. Tässä Portugalin esimerkkitapauksessa on kyse eräänlaisesta henkilöverotuksen veroparatiisista, ja mielestäni ei ole mitään perusteita sellaista hyväksyä. Esityksen saapuminen tänne, tai itse asiassa tämän sopimuksen neuvottelemisen, osoittaa, että nykyinen hallitus toimii aktiivisesti verotuksen epäkohtien korjaamiseksi myös näissä tämänkaltaisissa tilanteissa.

Jotenkin pieni ajatus tuli mieleen johtuen tuosta edellisestä keskustelusta. — Edustaja Viitanen, älkää ihan vielä poistuko. Siinä näitte, että on syytä perustuslakivaliokuntaan jo yhdenvertaisuuden kannalta ja ennen kaikkea omaisuuden suojan kannalta lähettää se edellinen esitys myös sen takia, että siinä tällaiset odotukset eivät täyty. Joku on ottanut henkivakuutuksen odottaen, että kun on myydessä sanottu, että se tulo on sitten verovapaata, ja kun hän ei sitten sitä tuloa saadessaan enää saakaan sitä verovapaasti, niin omaisuuden suojan kannalta kyseenalaistitte tällaisen järjestelyn. No, minä nyt kysyn teiltä: onko myös tämä omaisuuden suojan kannalta kyseenalainen? Tässä on tämmöinen noin kolmen vuoden siirtymäsäännös. Jos minä nyt oikein olen ymmärtänyt, niin suomalainen varakas ja isotuloinen henkilö, eläkeläinen, muuttaa Portugaliin niine odotuksineen, että kun hän saa 10 vuoden verovapauden Portugalilta ja Suomi ei verota hänen eläkkeitään, niin vero-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2016 vp

vapaana se iso, muhkea eläke tulee. Ja nyt me säädämmekin lain ja sopimuksen, jonka mukaan ei se tulekaan muhkeana verovapaana, vaan tämän siirtymäkauden jälkeen, joka on ilmeisesti kolme vuotta, Suomen verottaja pääsee siitä kiinni. Jos nyt tätä omaisuuden suojaa tulkitaan niin tarkasti, että myös tällaiset odotukset ovat omaisuuden suojan piirissä, niin, edustaja Viitanen tai edustaja Kantola, joka on perustuslakivaliokunnan jäsen, näettekö myös tässä perustuslaillisia ongelmia?

20.49 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tuon äskeisen pykäläkestomaratoinin jälkeen en olisi uskonut, että joudun tässä seuraavassa pykälässä palaamaan tähän edelliseen aiheeseen, mutta kun edustaja Zyskowicz nyt tässä kyseli ja tätä nosti, niin minun mielestäni kyllä taisi edustaja Harakka tuoda omassa puheenvuorossaan esiin sen, että sinänsä tämä ei ole sosialidemokraattien politiikan kannalta poliittinen kysymys, vaan esitimme sen tosiasian, että tämänkin asian osalta, mihin edustaja Zyskowicz viittaa, on esitetty näkemyksiä siitä, että tulisi tutkia, onko se perustuslain mukainen. Tähän viittasimme. Se, mistä olimme poliittisesti samaa mieltä kuin hallitus oli aikaisemmin — nythän hallitus on siis toista mieltä itsensä kanssa — oli tämä, että alaikäisille tämä pykälä olisi ollut aivan oikeudenmukainen, ja harmittelemme, että se nyt ei tässä etene. Mutta tämä toinen: me perustimme puheenvuoromme siihen vakavaan tosiasiaan, että valitettavasti myös sen osalta oli esitetty kysymyksiä sen pykälän perustuslainmukaisuudesta. Uskon, edustaja Zyskowicz, että pystytte tämän näkemään, että totta kai se huoli silloin on yhtäläinen, jos niitä molempia on kritisoitu, ja siksi toimimme esiin myös tämän huolen, mikä siellä valiokunnassa kaiken kaikkiaan on ollut. Mehän olemme suhtautuneet tähän asiaan ihan sillä tavalla, että emme me edellytä niitä mahdollisia siirtymäkausia tai muita, joista tiedän, että varmasti nyt hallituspuolueet keskenänsä niitä miettivät, mutta siksikin, koska tämä on ollut epäselvää ja tämä tulkinta on esitetty, johdonmukaisuuden nimissä se on syytä tässä yhteydessä tuoda esiin.

20.50 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä sitä, että meillä todellakin myös henkilöverotuksen puolella pidetään huolta siitä, että ihmistä verotetaan jossakin jäsenmaassa, ei kuitenkaan kaksinkertaisesti veroteta, vaan nimenomaan näillä verosopimuksilla pidetään huolta siitä, että estetään toisaalta se kahdenkertainen verotus mutta pidetään huolta, että edes se yhdenkertainen verotus toteutuu. Siinä mielessä on kyllä ihan tärkeää, että on saatu aikaiseksi tämä verosopimus Portugalin kanssa.

Tämä tilanne, joka hetken aikaa on vallinnut, on varmasti ollut monille ihmisille oikeustajun vastainen, ja erityisesti vielä niin, että meillä on ollut suurituloisia, muun muassa yritysjohtajia, jotka ovat erityisesti kehuskelleet sillä, ja se on tuntunut pahalta sellaisina aikoina, kun tiedetään, että niin monia erilaisia leikkauksia hallitus on tehnyt pienituloisten etuuksiin ja on paljon niitä ihmisiä Suomessa, jotka eivät voi, vaikka haluaisivat, paeta meidän verotusta ja joiden tulot toisaalta myöskään eivät kunnolla riitä siihen elämiseen. Siinä mielessä se oikeutettu närkästys, mitä julkisuudessa on ollut esillä, on hyvin ymmärrettävää. Siitä näkökulmasta voin sanoa, että on erittäin tärkeää, että tämäntyyppiset sopimukset tulevat voimaan ja tietyllä tavalla vahvistavat yhteiskunnassa sitä henkeä, että haluamme toimia oikeudenmukaisesti. Riippumatta ihmisen lompakon paksuudesta, siitä, onko hänellä mahdollisuus muuttaa Suomesta jonnekin muualle, hänen eläkkeensä ovat samalla tavoin verotuksen kohteena, ja pidetään huolta, etteivät ne ole minkään kaksinkertaisen verotuksen kohteena mutta kuitenkin että ne jossakin maassa on verotettu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 118/2016 vp

Tämä on erittäin, erittäin hyvä esitys, ja tätä voi kannattaa.

20.52 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Kun nimeni mainittiin keskusteltaessa perusteltujen odotusten suojasta ja suhteesta perustuslakiin, niin tulee mieleen hiljattain perustuslakivaliokunnassa käsittelyssä ollut lainsäädäntö, jossa lievennetään haja-asutusalueen jätevesikäsittelyn vaatimuksia. Tämä asia on vuosien ajan ollut eri lainsäädäntömuodoissaan eduskunnan käsittelyssä, ja kun jätevesiasetuksia tiukennettiin aikoinaan, niin innokkaat kansalaiset lähtivät investoimaan jopa kymmeniätuhansia euroja laitteisiin, joilla sitten jätevedet voidaan käsitellä ja puhdistaa niin kuin tuleva asetus edellytti. Siinä oli tietty määräaika. Sen jälkeen on lievennetty näitä vaatimuksia. Tämä merkitsee sitä, että niille, jotka aikoinaan lähtivät hyvässä uskossa ja vilpittömin mielin investoimaan näihin laitteisiin, nämä investoinnit ovat olleet tarpeettomia tai eivät ainakaan välttämättömiä, ja heillä oli varmasti silloin syytä uskoa ja heidän perustellut odotuksensa olivat, että tämä on pakollista ja välttämätöntä. On keskusteltu siitä, onko tämä nyt sitten oikein ja reilua heitä kohtaan, kun näitä lievennetään, mutta perustuslakivaliokunta, kun se käsitteli tätä viimeisintä lainsäädäntöuudistusta, ei puuttunut tähän kysymykseen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.